

VRDNIK – ZVUCI MESTA
Senke prošlosti i svetla budućnosti

Autor: Dimitrije Vujadinović
Saradnik: Jelena Mitić

Alma Mons

SEDAMDESET MILIONA GODINA FRUŠKE GORE

VRDNIK – ZVUCI MESTA
Senke prošlosti i svetla budućnosti

Prirodne, duhovne i kulturne vrednosti

- Planinska markantnost – **Nacionalni park**
- Vrhunsko biodiverzitetno mesto sa više od **1.200 vrsta** flore i faune
- Riznica **paleontološkog biodiverziteta** starog više od 70 miliona godina
- Čuvar srpske duhovnosti – **Svetigora**
- Kontinuitet naselja od praistorije do danas – **300** mesta
- Pedološki i klimatski idealno područje za voćarstvo i vinogradarstvo

VRDNIK – ZVUCI MESTA
Biser Fruške gore

VRDNIK – ZVUCI MESTA

Zapuštenost industrijske baštine u Srbiji je očigledna, a budućnost neizvesna

- Ogroman neiskorišćeni fond Srbije
- Resursi Vojvodine - istorija mlinarstva; Veliki bački kanal

Lokalna sredina nije uspela da se ekonomski preorijentiše

Baštinska delatnost mora da postane sastavni deo programa integralnog razvoja nacionalne, regionalne i lokalne kulturne politike i ekonomije

Vrdnik - mesto mogućnosti

- Nedovoljno iskorišćen potencijal za privredne i kulturne aktivnosti
- Industrijska baština mora biti uključena, ali ne može samo ona predstavljati osnovu
- Vrednost industrijske baštine Vrdnika danas čine zgrade u tri arhitektonske celine

VRDNIK – ZVUCI MESTA

Rudarska kolonija

Kasina

Zgrada upravnika

Trg

VRDNIK – ZVUCI MESTA

Crtice iz istorije

- Najstariji ugljenokop u Srbiji – 1804.
- Jedini u Vojvodini
- Najdublje rudarsko okno s početka 20. veka – 277 metara
- 1876. godine primenjen „izum veka“ - parni rudarski lif

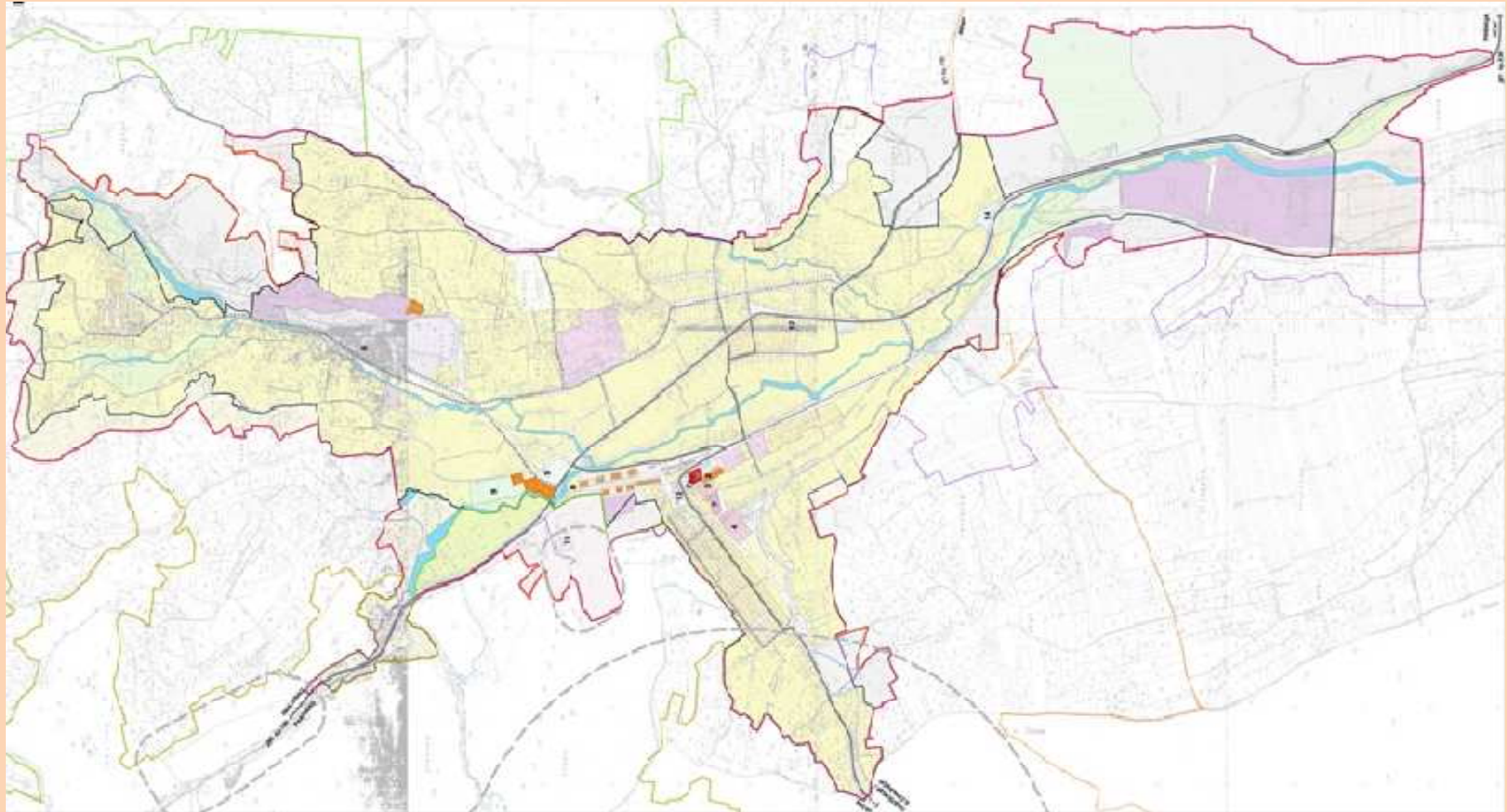
Rudnik je ugašen 1968. godine .

Stanje i odnos prema industrijskoj baštini

- Objekti devastirani
- Pravni status neregulisan
- Nedostatak šireg poznavanja i svesti o značaju rudarske baštine
- Nedostatak planova i strategije razvoja lokalne zajednice (SWOT analize)
- Migracija stanovništva
- Zatvorenost lokalne sredine

VRDNIK – ZVUCI MESTA

Koncept plana generalne regulacije naselja Vrdnik

VRDNIK – ZVUCI MESTA

- Urbanističko rešenje “Gospodarskog reda”

VRDNIK – ZVUCI MESTA

- Urbanističko rešenje parka

VRDNIK – ZVUCI MESTA

Preduslovi izrade programa integrativnog razvoja (analize: **SWOT** / snage - slabosti - mogućnosti – opasnosti/ ; **Acorn** / ciljne grupe potrošača/; **Cost-benefit**)

Razvoj tercijalnih delatnosti

Priliv Intelektualnog kapitala (najbolji resurs Srbije)

Mogućnosti

- Komplementarna ponuda za eko i zdravstveni turizam (kulturna produkcija, parma kultura...)
- Edukativni centri i centri istraživačke izuzetnosti
- Proizvodni centri intelektualne svojine (IT)
- Škole u prirodi
- Rezidencijalni centri
- Umetničke i druge stručne letnje kolonije

Fazna realizacija (step by step) - Kasina, “Gospodski red”...

VRDNIK – ZVUCI MESTA

Povezivanje

- Razvojni projekti APV, Srbije, Podunavlja
- Univerzitet u Novom Sadu – instituti Univerziteta
- Privredne komore Vojvodine, Srbije
- Udruženja poslodavaca

Umrežavanje

- Vertikalno (postojeća banjska i turistička ponuda)
- Horizontalno (komplementarne i suplementarne aktivnosti)

Pravne forme

- Javno-privatno partnerstvo
- Privatno preduzetništvo
- Fondacije/zadužbine

Zahvaljujemo se na saradnji:

- **Željku Markoviću**, publicisti
- **Slavku Stanišiću**, predsedniku Udruženja “Vrdnička kula”
- **Lazaru Apatoviću**, pomočniku direktora RDS
- **Ivanu Karačiču**, predsedniku Udruženja rudara Vrdnika